

Каченовский Михаил Трофимович

**Учебная книжка древняго
греческаго языка**

**Москва
«Книга по Требованию»**

УДК 82-3
ББК 84-4
М69

М69 **Михаил Трофимович К.**
Учебная книжка древняго греческаго языка / Каченовский Михаил Трофимо-
вич – М.: Книга по Требованию, 2025. – 256 с.

ISBN 978-5-519-88732-8

ISBN 978-5-519-88732-8

© Издание на русском языке, оформление
«YOYO Media», 2025

© Издание на русском языке, оцифровка,
«Книга по Требованию», 2025

Эта книга является репринтом оригинала, который мы создали специально для Вас, используя запатентованные технологии производства репринтных книг и печати по требованию.

Сначала мы отсканировали каждую страницу оригинала этой редкой книги на профессиональном оборудовании. Затем с помощью специально разработанных программ мы произвели очистку изображения от пятен, клякс, перегибов и попытались отбелить и выровнять каждую страницу книги. К сожалению, некоторые страницы нельзя вернуть в изначальное состояние, и если их было трудно читать в оригинале, то даже при цифровой реставрации их невозможно улучшить.

Разумеется, автоматизированная программная обработка репринтных книг – не самое лучшее решение для восстановления текста в его первозданном виде, однако, наша цель – вернуть читателю точную копию книги, которой может быть несколько веков.

Поэтому мы предупреждаем о возможных погрешностях восстановленного репринтного издания. В издании могут отсутствовать одна или несколько страниц текста, могут встретиться невыводимые пятна и кляксы, надписи на полях или подчеркивания в тексте, нечитаемые фрагменты текста или загибы страниц. Покупать или не покупать подобные издания – решать Вам, мы же делаем все возможное, чтобы редкие и ценные книги, еще недавно утраченные и несправедливо забытые, вновь стали доступными для всех читателей.

Серия Книжный Ренессанс

www.samizday.ru/reprint

ОГЛАВЛЕНІЕ.

	Стран.
I. Краткія повѣсти изъ Гіерокла -	1
II. Эзоповы басни - - - -	3
III. Повѣсти изъ Эліана - - - -	22
IV. Военныя повѣсти изъ Поліана -	33
V. Сказанія изъ Плутарха - - -	44
VI. О нравахъ и обычаяхъ разныхъ народовъ. Изъ Спрабона - - -	81
VII. О томъ же. Изъ Секста Эмпи- рика - - - - -	89
VIII. О почипаніи животныхъ у Еги- птянъ. Изъ Діодора Сицилій- скаго - - - - -	93
IX. Сивиллины книги. Изъ Діонисія Галикарнасскаго - - - - -	99
X. Мифологическія повѣсти. Изъ Аполлодора - - - - -	101
XI. Изъ Лукіана. { О людяхъ дожив- шихъ до глубокой старости - - -	131
{ Нѣсколько разгово- ровъ - - - - -	136

XII. Статьи изъ Геродота	= = =	153
Переводъ Греческихъ словъ нахо- дящихся въ сей учебной книжкѣ	- -	162

I.

ΚΡΑΤΚΙΑ ΠΟΒΉΣΤΙ

изъ Iïepокла.

1. Σχολασικὸς κολυμβᾶν βεβλόμενος παρὰ μικρὸν ¹⁾ ἐπνίγη ²⁾. ὤμοσεν ³⁾ ἔν μὴ ἄψαθαι ⁴⁾ ὕδατος ⁵⁾, εἰ μὴ πρῶτον μάθῃ ⁶⁾ κολυμβᾶν.

¹⁾ попил, едва не. ²⁾ πνίγω. ³⁾ ὀμνυμι.
⁴⁾ ἄπτομαι. ⁵⁾ ὕδωρ. ⁶⁾ μαθηθῶ.

2. Σχολασικὸς νοσῶντα ¹⁾ ἐπισκεπτόμενος ἡρώτα ²⁾ περὶ τῆς ὑγιείας. ὁ δὲ ἐκ δύνάτο ³⁾ ἀποκριθῆναι ⁴⁾. ὀργισθεὶς ⁵⁾ ἔν ἐξήλεγξεν ⁶⁾. Ἐλπίζω καὶ μὲ ⁷⁾ νοσήσαι ⁸⁾, καὶ ἐλθόντι ⁹⁾ σοι μὴ ἀποκριθῆναι.

¹⁾ νοσέω. ²⁾ ἐροτάω. ³⁾ δύναμαι. ⁴⁾ ἀποκρίνομαι.
⁵⁾ ὀργίζω. ⁶⁾ ἐξελέγχω. ⁷⁾ βεβλ-επο καὶ ἐμέ. ⁸⁾ νοσέω. ⁹⁾ ἔρχομαι.

3) Σχολασικὸς, ἰατρῷ συναντήσας ¹⁾, συγχώρησόν ²⁾ μοι, εἶπε ³⁾, καὶ μὴ μοι μέμψῃ ⁴⁾, ὅτι ἐκ ἐνόσησα. ⁵⁾

¹⁾ συναντάω. ²⁾ συγχωρέω. ³⁾ εἶπον. ⁴⁾ μέμφομαι. ⁵⁾ νοσέω.

4. Σχολασικὸς θύλων τὸν ἵππον αὐτῷ διδάξαι ¹⁾ μὴ τρώγειν πολλὰ ²⁾, ἔπαρέβαλεν ³⁾ αὐτῷ τροφάς. Ἀποθανόν-

τος ⁴⁾ δὲ τῷ ἵππῳ τῷ λιμῷ, ἔλεγε· Μέγα ἐζημιώθην ⁵⁾ ὅτε γὰρ ἔμαθε ⁶⁾ μὴ τρώγειν, τότε ἀπέθανε ⁷⁾.

¹⁾ διδάσκω. ²⁾ πολὺς. ³⁾ παραβάλλω. ⁴⁾ ἀποθνήσκω. ⁵⁾ ζημιόω. ⁶⁾ μαυθάνω. ⁷⁾ ἀποθνήσκω.

5. Σχολασικὸς Σχολασικῷ συναντήσας εἶπεν ¹⁾. "Ἐμαθον ²⁾ ὅτι ἀπέθανες· καὶ κεῖνος ³⁾, "Ἄλλ' ὁρᾷς με ἔτι, ἔφη ⁴⁾, ζῶντα ⁵⁾· καὶ ὁ Σχολασικὸς ⁶⁾· Καὶ μὴν ὁ εἰπὼν μοι πολλῷ σὲ ἀξιοπιστότερος ὑπάρχει.

¹⁾ εἶπον. ²⁾ μαυθάνω. ³⁾ сложено изъ καὶ ἐκεῖνος. ⁴⁾ Φημί. ⁵⁾ ζάω. ⁶⁾ πο εστὶ ἔφη; глаголѣ сей часто выпускается, какъ на латинскомъ dixit.

6. Σχολασικὸς μαθὼν ¹⁾, ὅτι ὁ κόραξ ὑπὲρ τὰ διακόσια ἔτη ζῇ ²⁾, ἀγοράσας ³⁾ κόρακα εἰς ἀπόπειραν ἔτρεφε.

¹⁾ μαυθάνω. ²⁾ ζάω. ³⁾ ἀγοράζω.

7. Διδύμων ἀδελφῶν εἷς ἐτελεύτησε. Σχολασικὸς ἔν ἀπαντήσας τῷ ζῶντι ¹⁾ ἠρώτα ²⁾· Σὺ ἀπέθανες ³⁾ ἢ ὁ ἀδελφός σου;

¹⁾ ζάω. ²⁾ ἐρωτάω. ³⁾ ἀποθνήσκω.

8. Σχολασικὸς, ποταμὸν βελόμενος περάσαι ¹⁾, ἀνῆλθεν. ²⁾ ἐς τὸ πλοῖον ἔφιππος· πυθόμενος ³⁾ δέ τινος τὴν αἰτίαν, ἔφη σπασάξειν.

¹⁾ περάω. ²⁾ ἀνέρχομαι. ³⁾ πυυθάνομαι.

II.

ЭЗОПОВЫ БАСНИ.

1. Γυνή και ὄρνις.

Γυνή τις χήρα ὄρνιν εἶχε ¹⁾, καθ' ἐκάστην ἡμέραν ὥν αὐτῇ τίκτεσαν. Νομίσασα ²⁾ δὲ, ὡς, εἰ πλείους ³⁾ τῇ ὄρνιθι κριθὰς παραβάλοι, δις τέξεται ⁴⁾ τῆς ἡμέρας, τῷτο πεποίηκεν ⁵⁾. Ἡ δ' ὄρνις, πιμελῆς γενομένη ⁶⁾, οὐδ' ἅπαξ τῆς ἡμέρας τεκεῖν ⁷⁾ ἠδύνατο ⁸⁾.

Ὁ μῦθος δηλοῖ ⁹⁾, ὅτι οἱ διὰ πλεονεξίαν τῶν πλείονων ἐπιθυμῶντες καὶ τὰ παρόντα ¹⁰⁾ ἀποβάλλουσι.

¹⁾ ἔχω. ²⁾ νομίζω. ³⁾ вѣѣспо πλείονας. ⁴⁾ τίκτω. ⁵⁾ ποιέω. ⁶⁾ γίγνομαι. ⁷⁾ τίκτω. ⁸⁾ δύναμαι. ⁹⁾ δηλόω. ¹⁰⁾ πάρεμι.

2. Αλώπηξ και λέων.

Ἀλώπηξ μήπω θεασαμένη ¹⁾ λέοντα, ἐπειδὴ κατὰ τινὰ τύχην αὐτῷ συνήντησε ²⁾, τὸ μὲν πρῶτον ἔτως ἐφοβήθη ³⁾, ὡς μικρῶ ⁴⁾ καὶ ἀποθανεῖν ⁵⁾. Ἐπειτα, τὸ δεύτερον θεασαμένη, ἐφοβήθη μὲν, ἔ μὴν ὡς τὸ πρότερον. Ἐκ τρίτης δὲ τῷτον θεασα-

μένη, οὕτως αὐτῇ κατεθάγγονεν ⁶⁾ ὥς καὶ προσελθῶσα ⁷⁾ διαλεχθῆναι. ⁸⁾).

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ἡ συνήθεια καὶ τὰ φοβερά τῶν πραγμάτων εὐπρόσιτα ποιεῖ.

¹⁾ θεάομαι. ²⁾ συναντάω. ³⁾ φοβέομαι. ⁴⁾ πομπή, едва не. ⁵⁾ ἀποθνήσκω. ⁶⁾ καταθάρβέω. ⁷⁾ προσέρχομαι. ⁸⁾ διαλέγομαι.

3. Λέων καὶ ὄνος καὶ αλώπηξ.

Λέων, καὶ ὄνος, καὶ αλώπηξ, κοινωνίαν ποιησάμενοι, ἐξῆλθον ¹⁾ πρὸς ἄγραν. Πολλῆς ἔν θήρας συλληφθείσης ²⁾, προσέταξεν ³⁾ ὁ λέων τῷ ὄνῳ, διελεῖν ⁴⁾ αὐτοῖς. Ὁ δὲ τρεῖς μερίδας ποιησάμενος ἐκ τῶν ἴσων, ἐκλέξαθαι ⁵⁾ τέτταρς προὔτρεπετο ⁶⁾. Καὶ ὁ λέων θυμωθεὶς ⁷⁾ τὸν ὄνον κατέφαγεν. ⁸⁾ Εἶτα τῇ αλώπεκι μερίζειν ἐκέλευσεν ⁹⁾. Ἡ δ' εἰς μίαν μερίδα πάντα σωρεύσασα, ἑαυτῇ βραχὺ τι κατέλιπε ¹⁰⁾. Καὶ ὁ λέων πρὸς αὐτήν ¹¹⁾· Τίς σε, ὦ βελτίστη, διαιρεῖν ἔτῳς ἐδίδαξεν ¹²⁾; Ἡ δ' εἶπεν· Ἡ τῇ ὄνου συμφορά.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι σωφρονισμοὶ γίνονται τοῖς ἀνθρώποις τὰ τῶν πέλας δυστυχήματα.

¹⁾ ἐξέρχομαι. ²⁾ συλλαμβάνω. ³⁾ προστάσσω. ⁴⁾ διακρίνω. ⁵⁾ ἐκλέγω. ⁶⁾ вѣдѣшио προετρέπετο. ⁷⁾ θυμώω. ⁸⁾ καταφάγω. ⁹⁾ κελεύω. ¹⁰⁾ καταλείπω. ¹¹⁾ выпущено εἶπεν. ¹²⁾ διδάσκω.

4. Κύων.

Κύων κρέας φέρων ποταμὸν διέβαινε. Θεασάμενος ¹⁾ δὲ τὴν ἑαυτῷ σκιὰν ἐπὶ τῷ ὕδατος ²⁾ ὑπέλαβεν ³⁾, ἕτερον κύνα ⁴⁾ εἶναι ⁵⁾ κρέας κατέχοντα καὶ ἀφείς ⁶⁾ τὸ ἴδιον, ὥρμησε ⁷⁾ τὸ ἐκεῖναι λαβεῖν ⁸⁾. ἀπώλεσε ⁹⁾ δὲ ἀμφοτέρω· τὸ μὲν ἔν ἐκ ἦν ¹⁰⁾· ὃ δὲ κατεῖχεν ¹¹⁾, ὑπὸ τῷ ρεύμα-
τος κατεσύρετο ¹²⁾.

Ὁ μῦθος πρὸς τὰς πλεονεκτῶντας, οἵτινες, πλειόνων ἐπιθυμῶντες, καὶ ἃ ἔχουσι προσαπολλύουσιν.

- ¹⁾ θεάομαι. ²⁾ ὕδωρ. ³⁾ ὑπολαμβάνω. ⁴⁾ κύων.
⁵⁾ εἶμι. ⁶⁾ ἀφίημι. ⁷⁾ ὀρμάω. ⁸⁾ λαμβάνω.
⁹⁾ ἀπόλλυμι. ¹⁰⁾ εἶμι. ¹¹⁾ κατέχω. ¹²⁾ κα-
τασύρω.

5. Πήραυ δύο.

Αἰσωπος ἔφη, δύο πήρας ἕκασον ἡμῶν ἐπιφέρειν, τὴν μὲν ὀπίσθεν, τὴν δὲ ἔμπρο-
θεν· καὶ εἰς μὲν τὴν ἔμπροσθεν ἀποτιθέ-
ναι ¹⁾ τὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀμαρτή-
ματα, εἰς δὲ τὴν ὀπίσθεν τα ἑαυτῶν ²⁾.

- ¹⁾ по еспь ἡμᾶς· οπιῶ ἀποτίθηναι. ²⁾ вми-
сто ἡμῶν αὐτῶν.

I. Γυνὴ καὶ θεράπαινα.

Γυνὴ χήρα φιλεργὸς, θεραπαινίδας ἔχουσα, ταύτας εἰώθει ¹⁾ νυκτὸς ²⁾ ἐγεί-

ρειν ἐπὶ τὰ ἔργα πρὸς τὰς τῶν ἀλεκτρυόνων ὥδ' αὖ. Αἱ δὲ συνεχῶς τῷ πόνῳ ταλαπωρόμεναι ἔγνωσαν ³⁾, δεῖν ⁴⁾ τὸν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἀποκτεῖναι ἀλεκτρυόνα, ὡς ἐκεῖν· νύκτωρ ἐξάνισαντος ⁵⁾ τὴν δέσποιναν. Συνέβη ⁶⁾ δ' αὐταῖς, τῷτο διαπραξαμέναις ⁷⁾, χαλεπωτέροις περιπεσεῖν ⁸⁾ τοῖς δεινοῖς. Ἡ γὰρ δεσπότις, ἀγνοῶσα ⁹⁾ τὴν τῶν ἀλεκτρυόνων ὥραν, ἐννυχώτερον αὐτὰς ἀνίστη.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλοῖς ἀνθρώποις τὰ βλαύματα κακῶν αἰτία γίνεται.

¹⁾ ἔθω. ²⁾ νύξ. ³⁾ γιννώσκω. ⁴⁾ δεῖ. ⁵⁾ ἐξάνισμι. ⁶⁾ συμβαίνω. ⁷⁾ διαπράσσω. ⁸⁾ περιπίπτω. ⁹⁾ ἀγνοέω.

7. Τέττιξ καὶ μύρμηκες ¹⁾

Χειμῶνος ὥρα τῶν σίτων βραχέντων ²⁾ οἱ μύρμηκες ἐψυχόν· τέττιξ δὲ λιμώττων ἦται ³⁾ αὐτὰς τροφὴν. Οἱ δὲ μύρμηκες εἶπον αὐτῷ· Διατί τὸ θέρος εἰσὶν ἡμεῖς ⁴⁾ τροφὴν; Ὁ δὲ εἶπεν· Οὐκ ἐσχόλαζον, ἀλλ' ἦδον ⁵⁾ μεσικῶς. Οἱ δὲ γελάσαντες εἶπον· Ἀλλ' εἰ θέρος ὥραις ἡύλεις ⁶⁾, χειμῶνος ὀρχεῖ ⁷⁾.

Οὐ δεῖ τινα ἀμελεῖν ἐν οὐδενὶ πράγματι, ἵνα μὴ λυπηθῇ καὶ κινδυνεύσῃ.

¹⁾ μύρμηξ. ²⁾ βρέχων. ³⁾ αἰτέω. ⁴⁾ συνάγω. ⁵⁾ ἔδω. ⁶⁾ αὐτέω. ⁷⁾ ὀρχέομαι. ⁸⁾ λυπέω.

8. Γέρον καὶ θάνατος.

Γέρων ποτὲ ξύλα κόψας ¹⁾, ταῦτα φέρων πολλὴν ὁδὸν ἐβάδιζε, καὶ διὰ τὸν πολὺν κόπον ἀποθέμενος ²⁾ ἐν τόπῳ τινὶ τὸν Φόρτον, τὸν θάνατον ἐπεκαλεῖτο ³⁾. Τῷ δὲ θανάτῳ πάροντος ⁴⁾ καὶ πυνθανομένης τὴν αἰτίαν, δι' ἣν αὐτὸν ἐκάλει, δειλιάσας ⁵⁾ ὁ γέρων ἔφη "Ἰνα μὲ τὸν Φόρτον ἄρῃς ⁶⁾.

Πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωος ⁷⁾, εἰ καὶ δυσυχεῖ καὶ πτωχός ἐστιν.

¹⁾ κόπτω. ²⁾ ἀποτίθημι. ³⁾ ἐπικαλέω. ⁴⁾ πάρειμι. ⁵⁾ δειλιάζω. ⁶⁾ αἴρω. ⁷⁾ πο εσμή ἐστιν.

9. Γεωργὸς καὶ παῖδες ¹⁾ αὐτοῦ.

Ἀνὴρ τις, τέχνη γεωργὸς, μέλλων καταλῦσαι ²⁾ τὸν βίον καὶ βουλόμενος τὰς παῖδας αὐτοῦ ἐμπείρους ποιῆσαι τῆς γεωργικῆς, προσκαλεσάμενος ³⁾, εἶπεν αὐτοῖς· Τέκνα, ἐγὼ τοῦ βίου ὑπεξίσταμαι· πλην, ἅπερ ὑπάρχει μοι, ἐν τῷ ἀμπελῶνι εὐρήσετε. Οἱ δὲ νομίσαντες, θησαυρὸν ἔχειν ἐκεῖ, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν τοῦ πατρὸς ⁴⁾ αὐτῶν, λαβόντες ⁵⁾ δικέλλας καὶ ἀξίνας κατέσκαπτον πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ πόθου. Καὶ θησαυρὸν μὲν ἔχ' εὖρον ⁶⁾· ἡ δ' ἄμπελος, καλῶς κατασκαφεῖσα ⁷⁾ καὶ ὠφελιθεῖσα ⁸⁾, πολλαπλάσιον καρπὸν δέδωκε ⁹⁾, καὶ πλεονέκτητον ἀνήνεγκεν ¹⁰⁾.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι ὁ κάματος Θησαυρός ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις.

- ¹⁾ παῖς. ²⁾ καταλύω. ³⁾ προσκαλέω. ⁴⁾ παῖς.
⁵⁾ λαμβάνω. ⁶⁾ εὕρισκο. ⁷⁾ κατασκάπτω.
⁸⁾ ὠφελέω. ⁹⁾ δίδωμι. ¹⁰⁾ ἀναφέρω.

10. Ξυλευόμενος καὶ Ἑρμῆς.

Ξυλευόμενός τις παρὰ τῷ ποταμῷ τὸν οἰκεῖον ἀπέβαλε ¹⁾ πέλεκυν. Ἀμνηχανῶν τοίνυν παρὰ τὴν ὄχθην καθίσας ²⁾ ὠδύρετο ³⁾. Ἑρμῆς δὲ μαθὼν ⁴⁾ τὴν αἰτίαν, καὶ οἰκτείρας τὸν ἄνθρωπον, καταδύς ⁵⁾ εἰς τὸν ποταμὸν, χρυσὸν ἀνήνεγκε ⁶⁾ πέλεκυν, καὶ, εἰ ἔτός ἐστιν, ὃν ἀπώλεσεν ⁷⁾, ἤρετο ⁸⁾. Τῷ δὲ μὴ τῷτον εἶναι, Φαμένε ⁹⁾, αὐθις καταβάς ¹⁰⁾, ἀργυρὸν ἀνεκόμισε. Τῷ δὲ, μὴδὲ τοῦτον εἶναι τὸν οἰκεῖον, εἰπόντος, ἐκ τρίτης καταβάς, ἐκεῖνον τὸν οἰκεῖον ἀνήνεγκε. Τῷ δὲ, τῷτον ἀληθῶς εἶναι τὸν ἀπολωλότα ¹¹⁾, Φαμένε ¹²⁾, Ἑρμῆς ἀποδεξάμενος ¹³⁾ αὐτῷ τὴν δικαιосύνην, ἅπαντας ¹⁴⁾ αὐτῷ ἐδωρήσατο ¹⁵⁾. Ὁ δὲ παραγενόμενος ¹⁶⁾ πάντα τοῖς ἐταίροις τὰ συμβάντα ¹⁷⁾ διεξελήλυθεν ¹⁸⁾. Ὡν εἰς τις τὰ ἴσα διαπράξαται ἐβλεύσατο, καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν ἐλθὼν, καὶ τὴν οἰκείαν ἀξίνην ἐξεπίτηδες ἀφείς ¹⁹⁾ εἰς τὸ ῥεῦμα, κλαίων ἐκάθητο ²⁰⁾. Ἐπιφανείς ²¹⁾ ἔν ᾧ Ἑρμῆς κἀκείνῳ ²²⁾, καὶ